

IL-
COSTALEROS

IS-SENGHA LI
TERFA' IL-VARI
TAL-GIMGHA
IMQADDSA
GEWWA SPANJA.

Il-Costaleros huma n-nies li jerfghu l-istatwi jew kif isejhulhom l-ispanjoli, il-misteri, waqt il-purcissjonijiet tal-Gimha Mqaddsa. Ghalkemm dawn ir-reffiegha huma maghrufa kommunement bl-isem ta' Costaleros, f'hafna ibliet u irhula spanjoli jafuhom b'ismijiet differenti. Per ezempju gewwa Antequera jafuhom bhala HERMANACOS, gewwa Cadiz bhala CARGADORES, gewwa Campillos bhala SAYONES, gewwa Cartagena bhala

PORTAPASOS, gewwa Cuenca bhala BANCEROS, gewwa Malaga bhala HOMBRES DE TRON, ETC ETC

Naturalment in-numru ta' Costaleros ivarja minn misteru ghal iehor. Aktar ma jkun kbir il-misteru aktar jehtiegu reffiegha. It-toqol tal-misteru jiddependi minn hafna fatturi, fosthom il-kobor tieghu - gie li jkunu tant kbar li johorgu mill-bieb tal-kwartieri tal-fratellanzi qishom kexxun- minn kemm ikun jikkonsisti fi xbihat u zid maghhom il-pedestal jew tron li jkompli izid fil-piz tal-vara. Vari kbar bhalma huma c-Cena ta' Alicante, li jinghad li hija l-akbar wahda fi Spanja tehtieg mal-220 costaleros. Wiehed jifhem li din ma hiex esegerazzjoni

meta jqis dawn il-fatturi: il-pedestal tal-vara, li tirraprezenta 13 il-figura, għandha tul ta' aktar minn 11 il-metru u aktar minn hames metri wiesa. Tizen 3000 kilo. Fuq il-mejda jittpoggew mal-50 kilo frott u hxejjex flimkien ma' imbid u haruf mixwi.

Biex ma jkunx hemm disgwid bejn il-costaleros meta jieqfu jew jimxu ikun hemm bniedem responsabbi msejjah il-capataz (il-foreman) biex permezz ta' cempila ta' qampiena juri x'ghandhom jagħmlu r-reffiegh.

Normalment il-capataz jaghti daqqa ghal darbtejn fuq il-qampiena permezz ta' martell biex jigbed l-attenzjoni tar-reffiegha bit-tielet daqqa tkun sinjal biex jerfghu l-

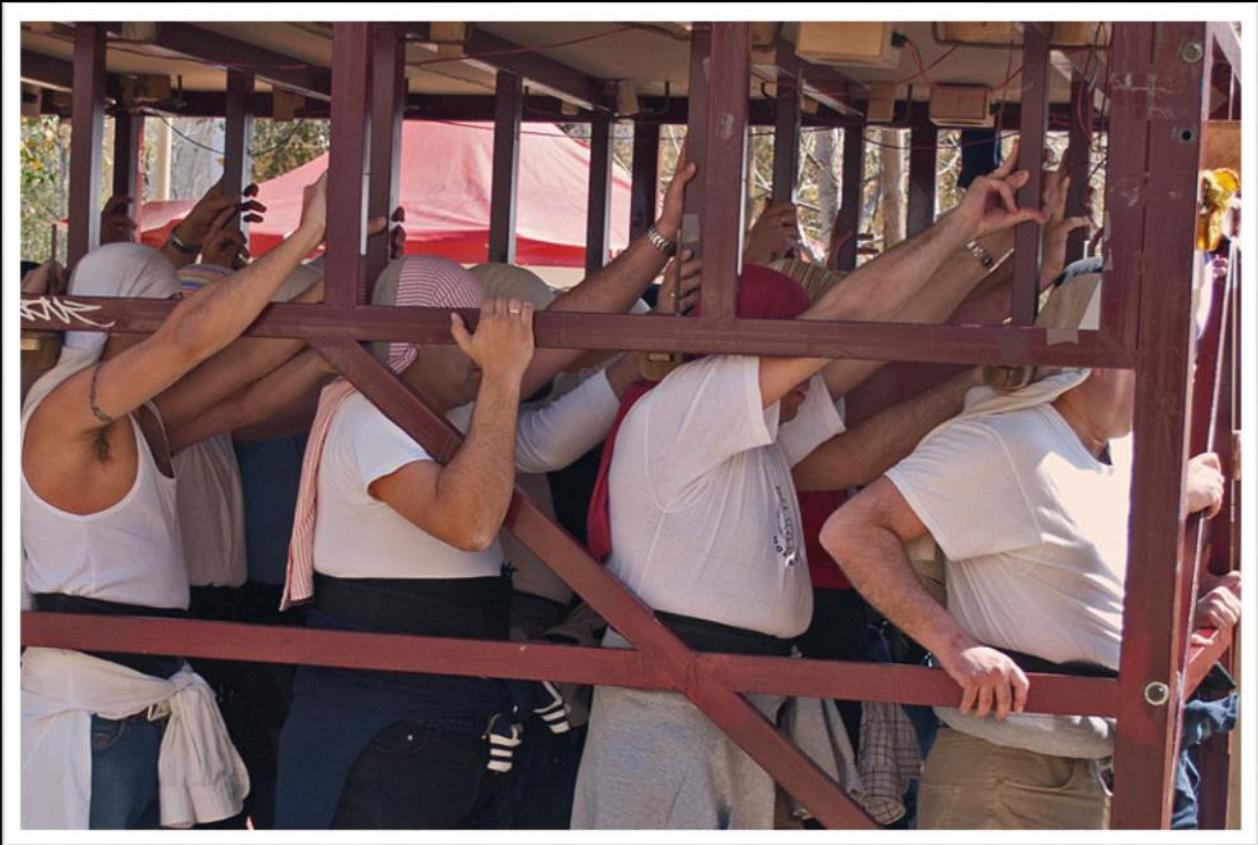
istatwa jew iserhuha.

Is-sitwazzjoni tkompli ssir serja meta l-costaleros jehtigilhom jerfghu l-istatwa minn taht flok permezz tal-lasti. Statwa merfugha b'dan il-mod titpogga fuq frame ta' l-injam li jkun mghotti bid-drapp biex il-prezentazzjoni tal-vara tkun wahda xierqa u addattata.

Dawn jerfghu fuq ghonghom il-piz kollu tal-vara permezz ta' traversi ta' l-injam. In-numru taghhom ivarja skont ma jkun hemm traversi fil-frame.

L-attenzjoni ta' dawn il-costaleros trid tkun wahda massima ghaliex jabbaw biss il-mixja taghhom fuq l-ordnijiet tal-capatuz li minghandu jisimghu l-istruzzjonijiet, izda ma jarawhx.

L-attur Antonio Banderas hu wiehed mill-costaleros li jerfa' l-istatwa ta' Marija Addolorata gewwa Malaga.

KIF IHEJJI RUHU L-COSTALERO

Il-Costalero jehtieglu li jkun fizikament f'sahhtu biex jerfa' il-misteri tal-Gimgha Mqaddsa. L-Għaqda Professjonal i tal-Fisjoterapisti wissiet li pozizzjoni hazina waqt li l-Costalero jkun jerfa' l-vara tista' tkun kagun ta' problemi ta' saħha aktar 'l-quddiem.

Mhux la kemm wiehed jghid irid jerfa' fil-vara. Il-Costalero jrid jagħmel tħarrig fiziku ferm qabel ma jidhol għal bicca

xoghol bhal din u jkun ghaqli li wiehed jaghmel zjara lill-fisjoterapista tal-fiducja tieghu biex jassessja sahhtu.

It-tahrig fiziku għandu jsir fil-ghonq, dirghajn, idejn, u rigejn biex wiehed jigi *in forma*. Huwa għalhekk li r-reffiegħa huma mhegga biex iharsu dejjem 'l quddiem, izommu ghonqhom dritt u minghajr ma jwebbsuh, daharhom għandu jkun dritt u juzaw mizuri protettivi bhala ma huwa l-irbit tal-qadd u l-ghata għaras u l-ghonq biex wiehed inaqqas ir-riskju ta' korriement.

Iridu jitghallmu iqassmu t-toqol fuq gisimhom, jikkontrollaw in-nifs tagħhom u jikkoordinaw ma' xulxin kull moviment tal-vara.

Jsejhulhom Costaleros minhabba l-ilbies li jilbsu biex jipprotegu rashom u ghonqhom. F'hafna kazijiet ir-reffiegħa jkun fratelli, imsiebha tal-fratellanza li tagħha jkunu qed jerfghu l-misteru. Izda jista' jagħti l-kaz li dawn ikunu nies prattikati f'dan ix-xogħol imqabbda mill-fratellanza biex jaqdu dan id-dmir bi hlas.

Sa ftit tz-zmien ilu l-costaleros kienu nies professjoni, hafna minnhom nies tax-xatt, li kienu jithallsu biex jerfghu l-istatwa, izda minn xi zmien 'l hawn dawn ir-reffiegħa jagħmlu dan ix-xogħol b'xejn, billi huma, huma membri tal-fratellanza u x'aktarx jaqdu dan id-dmir bhala penitenza jew biex iharsu xi weghda.

IL-COSTALEROS QED JIPPRATTIKAW IL-MIXJA
TAGHHOM GEWWA SEVILJA XI JIEM QABEL IL-
PURCISSJONI ATTWALI.

Waqt il-prattika, l-istatwi u ornamenti ohra hafna drabi jkunu

mibdula ma' blokki tal-konrit li jgibu l-istess toqol tal-vara nnfisha. Minkejja l-prattika intensa li ssir qabel il-Gimgha Mqaddsa, il-Gimgha Mqaddsa nnfisha ggib aktar diffikulta mhux biss minhabba r-responsabilita' li jgorru dawn l-istawi ta' valur enormi matul it-toroq mimlija nies imma anke ukoll li minn xi daqqiet jridu jghaddu minn kantunieri dojoq. It-tbatija

mhux biss tinstab fit-toqol izda ukoll biex jiehdu nifs. Is-shana hemm taht il-vara hija enormi u mhux l-ewwel darba li xi hadd ihossu hazin.

Senor Fajardo li hu nkarigat mill-istatwa ta' Pilatu jirrakonta: "Hemm taht issir forn u l-isfida hija li turi aktar resistenza milli sahha."

Il-costaleros kienu jkun haddiema tax-xatt, imma hekk kif dawn il-haddiema bdew jonqsu, ma kienux jinstabu bizzejjed reffiegha. Ghalhekk dan in-nuqqas beda' jinstab fost il-volontiera fratelli.

Fernando Rodriguez Flores ta' 28 sena li ilu costalero ghal 11 il-sena, kien hdejn missieru Fernando li ghal 28 sena kien joffri s-servizz tieghu ta' costalero. It-tnejn gew minn Ecija, belt xi 60 mil boghod minn Sevilja fejn jahdmu xoghol ta' tqieghid ta' madum. Daqshekk hi kbira l-passjoni tal-costaleros.

Luismi Fajardo, li huwa ufficial tal-pulizija ta' Sevilja huwa wiehed mill-costaleros tal-fratellanza ta' La Macarena u fuq ghonqu jgorr il-marka ta' hotba bhala rizultat li ilu jerfa' ghal dawn l-ahhar 28 sena.

Billi l-purcissjonijiet huma twal hafna (uhud minnhom jidhlu fis-saghejn ta' filghodu) il-costaleros jahdmu f'zewg gruppi, wiehed iserrah lil iehor. Il-haddiema tax-xatt kienu jaghmlu l-purcissjoni kollha fi grupp wiehed.

Jose' Manuel Gelo Delgado ta' 24 sena jghid li, "li wiehed ikun costalero huwa unur kbir ghalih." U dan iz-zaghzugh tant ihossu onorat li fuq dirajgh tal-lemin ghamel tatoo ta' Marija Vergni fuq dirghajh tax-xellug tatoo ta' Gesu'.

Juan Jose' Gomez Sanchez, il-capataz tal-vara tal-fratellanza tal-Carreteria ta' Sevilja ma tghogbux din il-haga, imma kontra qalbu jghid li din saret moda. Minkejja li dan ix-xoghol ta' responsabilita' hu wiehed ta' strapazz enormi, Sanchez qal li n-numru ta' volontiera dejjem jikber u f'sena minnhom kelly 40 applikazzjoni ghal sitt vakanzi ta' costaleros. Temm jghid : "Tibda' b'costalero u minghajr ma trid tibni relazzjoni ta' hbiberija reali."

Ruiz Gonzalez, storiku spanjol, jghid li c-celebrazzjonijiet tal-Gimgha Mqaddsa joffru forma ta' inkluzzjoni socjali hekk li anke l-iskjavi afrikani setghu jiffurmaw il-fratellanza tagħhom gewwa Sevilja taht l-isem ta' "Los Negritos."

Fil-gurnata tal-lum din l-inkluzzjoni socjali involviet li anke nisa f'xi ibliet spanjoli jiffurmaw gruppi ta' costaleros.

Gewwa Sevilja din l-inkluzzjoni ta' l-ahhar għadha ma gietx accettata, minkejja li dawn jistghu jieħdu sehem fil-purċijsjonijiet. "Ma hiex kwistjoni ta' diskriminazzjoni," jispicca jghid Félix Mezquita Gayangos, il-kap tal-fratellanza Carreteria, imma għarfien li fil-hajja hemm rwoli differenti kemm għal irġiel u anke għan-nisa u li dawn għandhom livelli differenti ta' saħħa."

L-ILBIES TAL-COSTALEROS

